

Til
Folketingets Integrationsudvalg
Att.: Udvalgssekretær Britt Scherfig
Christiansborg
1240 København K

Silkeborg . 23 01 2007

Udvalget for Udlændinge- og
Integrationspolitik
UUI alm. del - Bilag 123
Offentligt

Rapport fra Integrationsnetværket i Silkeborg.

I forbindelse med vores foretræde for Integrationsudvalget på tirsdag d. 30. januar 2007, sender jeg på vegne af Integrationsnetværket i Silkeborg rapport vedrørende 3 forskellige sager om flygtninge og indvandrere. Alle 3 sager med udgangspunkt i Silkeborgområdet.

Integrationsnetværket i Silkeborg består af en række mennesker med vidt forskellige politiske og faglige baggrunde, men som har fundet sammen i fælles forargelse over, den måde lovgivningen i Danmark omkring flygtninge og indvandrere fortolkes og udmøntes på. Og dermed også over den måde disse mennesker behandles på.

Integrationsnetværket i Silkeborg har således ikke et partipolitisk mål, men har udelukkende det mål, at give de mennesker, som flygter til Danmark og som ønsker at indvandre hertil, en mere værdig og menneskelig behandling, end det er tilfældet i dag.

I forbindelse med den ene af de tre sager – sagen om Chongo Mbewe – har der siden rapportens færdiggørelse været yderligere udvikling, i det hans og tvillingebroderens udvisning er sat bero, indtil moderens sag er afgjort. Yderligere har sagen affødt et initiativ til en lovændring fra Integrationsminister Rikke Hvilshøj omkring behandlingen af unge familiesammenførte, som efter familiesammenføringen er blevet myndige. Et initiativ som Integrationsnetværket kan støtte.

Denne enkelte sags foreløbigt positive status ændrer dog intet ved Integrationsnetværkets overordnede indstilling til den integrationspolitik, som generelt føres.

På den baggrund er det Integrationsnetværkets håb, at Folketingets Integrationsudvalg vil læse rapporten inden vores foretræde, så vi kan få en meningsfuld dialog d. 30. januar.

På forhånd tak!

Med venlig hilsen

Lasse Højgaard
Integrationsnetværket i Silkeborg

.....det handler om mennesker

- lokale flygtninge- og indvandresager fra det Midtjyske

En rapport fra integrationsnetværket i Silkeborg

Forord

I det følgende redegøres for nogle lokale flygtninge- og indvandrersager, der har påkaldt sig stor offentlig opmærksomhed, fordi de umiddelbart har påvirket mange menneskers retfærdighedssans og humane sindelag.

Om de pågældende sager er endt positivt eller vil ende positivt for de berørte, har ikke været afgørende for den omtale, de får i dette materiale. Det afgørende er, at sagerne i alle tilfælde har haft - og har - meget store menneskelige omkostninger, at de har betydet stor usikkerhed, frustrationer, angst og sorg i ellers velfungerende og velintegrerede familier. Samt at de ved en mere fleksibel administration af Udlændingeloven kunne have været undgået, fordi loven trods alt giver et vidst spillerum. Et spillerum, der alt for ofte først udnyttes efter lang og opslidende sagsbehandling. Det er vort klare indtryk, at de pågældende sager alle kunne være blevet behandlet mere menneskeligt og for alle parter mere hensigtsmæssigt *inden* for den nuværende lovs rammer.

I materialet tages der også fat på den omstændighed, at tiden i for mange tilfælde spildes for mennesker, der ikke har ret til at modtage danskundervisning, arbejde eller uddanne sig, fordi de er låst fast. Her vil midlertidige opholdstilladelser kunne give et frirum og tilgodese menneskelige hensyn. Der er i den forbindelse udtalelser fra sprogscole, en præst og en læge. Med i debatten hører også det faktum, at der faktisk vil være behov for arbejdskraft de kommende år, og at regeringens plan om bedre integration ved at få flere nydanskere i arbejde kræver nogle rollemodeller og gode eksempler. Det bør en mere fleksibel administration af Udlændingeloven tage højde for.

Det er håbet, at materialet kan give grundlag for en åben og fremadrettet debat om et område, der når alt kommer til alt bør handle mere om mennesker end love og paragraffer.

Chongo Mbewe

Alle siger det: Han er det gode eksempel på vilje til integration. Han er afholdt blandt kolleger og vil uddanne sig. Men en tvivlsom sag om hans mors ret til ophold satte en kæp i hjulet

I 2001 kom Chongo Mbewe til Danmark fra Zambia. Hans mor var blevet gift med en dansker, og nu skulle den unge mand familiesammenføres med moren og hendes danske mand, der var blevet gift året før. Moren havde på det tidspunkt boet i Silkeborg gennem flere år sammen med den mand, hun nu havde giftet sig med. Hvert år søgte hun om at få sin opholdstilladelse forlænget - og fik det. Chongo meldte sig til et dansk kursus på Nordre Skole i Silkeborg. Han tog Tek10 på Silkeborg Tekniske Skole og bestod med en række 9-taller og 10-taller. I juni 2005 blev han ansat på virksomheden Virklund Sport A/S i Virklund ved Silkeborg. Det skete efter, at virksomheden havde henvendt sig til Silkeborg Tekniske Skole for at få egnede emner til lærepladser. Han blev varmt anbefalet som én af skolens dygtigste elever.

På Virklund Sport blev man da også så glad for den unge mand fra Zambia, at virksomheden tilbød ham en læreplads som kleinsmed. Han var vellidt og faldt godt ind på arbejdspladsen blandt både kolleger og ledelse.

Chongos mor begyndte at uddanne sig til social- og sundhedshjælper, og alt så lyst ud. Men i 2005 fik moren ikke sin opholdstilladelse forlænget. Udlændingestyrelsen mente, at hun ikke reelt var samlevende med sin danske mand. En afgørelse, som øjeblikkelig blev anket.

Men da moren ikke havde fået sin opholdstilladelse forlænget, kunne Chongo heller ikke blive i landet. Afgørelsen blev anket men blev den 28. oktober 2005 stadfæstet af Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.

I august 2005 havde Chongo søgt om opholdstilladelse med henvisning til, at han har indgået uddannelsesaftale med Virklund Sport. Chongo fik imidlertid at vide, at han skulle være ude af landet senest den 29. november 2005, men det blev fulgt op med en henvendelse fra Udlændingestyrelsen om, at han kunne blive i landet, mens ansøgningen om ophold som følge af uddannelsesaftalen blev behandlet.

Afslaget på denne ansøgning kom i februar 2006. Begrundelsen var, at der kun kunne gives opholdstilladelser til ungdomsuddannelser af et års varighed. Uddannelsen som kleinsmed er mere end tre gange så lang. Forløbet har været med til at skabe både frustration og usikkerhed hos både Chongo og Virklund Sport, også fordi det var svært at få klar besked. Det virkede som om, at det var lidt tilfældigt og afhængig af, hvem virksomhedens repræsentanter kom til at snakke med, når de ringede til styrelsen. Virksomheden måtte afskedige Chongo, der ikke måtte være i beskæftigelse under sagsbehandlingen, og derfor måtte Virklund Sport meget mod sin vilje fyre den unge

mand. Han boede i lejlighed sammen med sin danske kæreste, der måtte forsørge dem begge.

I maj 2006 kom så beskeden: udvisningen stod ved magt. Morens sag var imidlertid ikke afgjort, og både Chongo og hans bror fik i første omgang lov til at opholde sig i landet, indtil afgørelsen i denne sag foreligger. Én af de sidste dage i 2006, kom der imidlertid en ny melding, der kort efter nytår blev meddelt Chongo Mbewe: Der var ikke grundlag for opholdstilladelse, og Chongo fik besked på at forlade landet - på trods af, at den sag, der var så afgørende - morens sag - endnu ikke var afgjort.

Direktør Peter Stampe, Virklund Sport: "Jeg forstår simpelthen ikke, at en velfungerende og godt integreret ung mand ikke får mulighed for at skabe sig en fremtid i Danmark, når vi ved, at der bliver behov for kvalificeret arbejdskraft. Han er særdeles dygtig og afholdt, og vi ville gerne have beholdt ham og givet ham en uddannelse. Nu blev vi tvunget til at afskedige ham. Jeg mener, at der burde være en større fleksibilitet i lovgivningen, så Chongo kunne få sin uddannelse og fremtidige beskæftigelse i Danmark. Vi har brug for ham og vil gerne give ham en uddannelse. Han er et mønstereksempel på god integration".

Rabecca Jessen

Ægteparret Rabecca og Ole boede sammen i deres lejlighed og var glade for hinanden. Det så lyst ud: Rabecca havde fået sine to sønner til Danmark, og de klarede sig godt. Men en dag var det et menneske, der ringede anonymt til politiet, og så ændrede alt sig...

Rabecca rejste 2000 fra Zambia til Danmark for at besøge sin niece. Under opholdet var hun til fest i Silkeborg og mødte her Ole Jessen, og de fik varme følelser for hinanden. Rabecca rejste tilbage til Zambia, men hun holdt kontakten til Ole ved lige, og i efteråret rejste hun tilbage til Silkeborg. Den 11. november blev Rabecca og Ole viet på Silkeborg Rådhus. De flyttede sammen i en lejlighed, og da de senere flyttede til en anden lejlighed, beholdt de den første, så Rabeccas sønner Esau og Chongo, der kom op til deres mor i henholdsvis 2001 og 2002, kunne bo i den, mens de gik på teknisk skole.

I slutningen af 2003 modtog politiet så en anonyme opringning. Den kom fra en borger, der mente, at ægteskabet måtte være proforma. Måske fordi den pågældende flere gange havde set Rabecca komme til den lejlighed, hvor hendes sønner nu boede.

Henvendelsen resulterede i et besøg hos de unge mænd, og her meldte politiet, at "der ikke var noget at komme efter". Men ægteparret blev efterfølgende indkaldt til afhøring i hver sit rum på politistationen. Her blev de udspurgt om forhold i ægtefællernes familie, og det var ikke alle spørgsmål, de kunne svare på. Ole Jessen kunne således ikke huske navnene på svigerforældrene i Zambia, som han aldrig har mødt. Rabeca kunne kun navnene på de børn, fra Oles tidligere ægteskab, som manden stadig havde kontakt med. Desuden lod begge ægtefæller det fremgå, at de naturligvis havde hver deres liv og hver deres interesser, noget de mente var helt naturligt i et ægteskab. Rabeca havde problemer med nogle af spørgsmålene men blev ikke tilbudt tolk.

Da ægteparret bagefter så det materiale, der ville blive sendt til Udlændingestyrelsen, blev de begge meget vrede, og Ole Jessen satte sig ned og skrev en klage til politiet. De mente, at materiale var fyldt med misforståelser og forstod ikke, at politiet ikke havde besøgt dem i lejligheden, gerne uanmeldt, og der konstateret, at der var tale om et ordinært ægtepar.

Men politiets materiale fik afgørende betydning. Hidtil havde der ikke været nogle problemer med at få opholdstilladelsen forlænget hvert år, men nu blev den ikke forlænget. Ægteparret protesterede omgående, og de næste par år blev sagen behandlet. Rabeca fik lov at blive i landet imens, men det var et barskt psykisk pres.

I 2006 fik Rabeca at vide, at hun skulle forlade landet. Venner og kollegaer stod frem og erklærede, at de havde kendt ægteparret i årevis, og at det var både rystende og grotesk for dem at opleve, at det ægteskabet, de kendte så godt, pludselig blev stemplet som proforma på grund af en anonym opringning og en afhøring, som ægteparret havde klaget over. De fandt det en særdeles barskt, at kvinden og hendes to sønner kunne blive udvist af Danmark på grundlag af en så tilfældig sagsbehandling, når et enkelt uanmeldt besøg hos ægteparret kunne vise det, vennerne vidste: at der var tale om et ordinært ægtepar, der boede og levede sammen og havde gjort det siden de blev gift.

Udsættelse i allersidste øjeblik

Rabeca Jessen klagede over afgørelsen. Hun havde fået besked om, at hun skulle være ude af landet senest ved midnat mellem den 1. og den 2. juni. Flere politikere gik ind i sagen. Aviser skrev om den.

I allersidste øjeblik blev Rabeca Jensen ringet op af en sekretær i Indenrigsministeriet: hun kunne blive, mens hendes klage blev behandlet. Opringningen kom dagen før Rabeca skulle forlade landet.

Hun havde passet sin praktik på et plejecenter som led i den uddannelse, hun er i gang med. Nerverne var helt ude på tøjet - og det kan forekomme mærkeligt, hvorfor der skulle ventes til absolut sidste øjeblik med at beslutte noget så selvfølgelig, som at hun efter næsten seks års ægteskab med sin danske mand godt måtte blive i landet, mens hendes klage blev undersøgt.

Sameneh

Hun var ung, hun havde fået et barn med sin mand, hun var blevet kristen. Men hun kunne ikke få lov til at blive sammen med sin mand, der havde opholdstilladelse. Et mareridt startede i skyggen af trusler fra det hjemland, hun skulle udvises til

Sagen om den da 23-årige Sameneh og hendes ni måneder gamle søn ramte avisernes forsider i maj 2005. Sameneh havde fået at vide, at hun var udvist af Danmark og skulle forlade landet senest i løbet af den kommende uge.

Kvinden blev i 2000 gift med Ahmed, der havde boet i Danmark siden 1996 og som havde fået opholdstilladelse. I 2003 kom Sameneh til Danmark for at bo sammen med sin mand, der arbejdede som buschauffør og som kunne forsørge familien. Sameneh søgte i 2003 om opholdstilladelse, men fik afslag.

Sagen kørte videre. Sameneh konverterede senere til kristendommen, og da parret i 2004 fik en søn, blev han døbt i Silkeborg Kirke. Fra kirkelig side blev det fastslået, at konverteringen var ærlig og dybtfølt og ikke kunne henregnes til, at den unge kvinde ønskede at forbedre sine muligheder for at blive i landet. Man skifter ikke uden videre religion af "taktiske grunde".

Konverteringen fra islam til kristendom betød, at Sameneh modtog trusler på livet fra en organisation i Iran, og det fik den unge kvinde til i april 2005 at søge asyl. Men få uger senere kom meddelelsen om, at Sameneh skulle forlade landet. Begrundelsen var, at hendes tilknytning til Iran efter Udlændingestyrelsens mening var større end hendes tilknytning til Danmark.

Ægteskabet med Ahmed havde varet i fem år, og nu skulle kvinden som følge af 24-års reglen forlade sin mand og rejse hjem til Iran. Men Sameneh kunne ikke genkende billedet af, at hun havde større tilknytning til Iran. Hendes mand gennem fem år boede i Danmark, og hendes familie i Iran havde slået hånden af hende. Det gjaldt også hendes mor.

Baggrunden var, at hun havde konverteret til kristendommen, og af samme grund var hun bange for, hvad der ville ske, hvis hun vendte hjem til Iran. I afvisningen af ansøgning om asyl henvistes imidlertid til, at man ikke mente kvinden ville risikere dødsstraf, blive underkastet tortur, blive udsat for umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straffet.

Truslen om udvisning fik lokale politikere og præster på banen, og også kolleger og ledelse hos Arriva protesterede over, at Ahmed skulle sig farvel til hustru og søn. Udlændingestyrelsen besluttede at genåbne sagen og se på den én gang til, efter at parrets advokat havde fremført en række nye forhold, der efter hans mening fik sagen til at se anderledes ud, end ved afslaget for opholdstilladelse tilbage i 2003. Mens sagen blev behandlet igen, kunne Sameneh blive i landet.

I oktober 2005 forelå afgørelsen efter den fornyede behandling. Den unge mor skulle forlade Danmark inden 15 dage. Sønnen var på det tidspunkt netop begyndt i vuggestue. Endnu en gang var der store protester, blandt andet fra mandens kolleger. Integrationsministeren valgte at se på sagen, og dermed blev udvisningen sat i bero.

Driftschef Birger Rind, Arriva: "Vi kan ikke redde hele verden, men vi skal på den anden side opføre os etisk og moralsk korrekt. Og min grundholdning er, at man simpelthen ikke kan udvise en ung mor med et spædbarn. Så skulle man have meddelt det, da hun kom ind i landet, som det er nu, fik hun forhåbninger om at kunne leve et liv i Danmark. Manden Ahmed er meget vellidt og integreret, og han passer sit arbejde til punkt og prikke. Men han og hans kone er ude for et meget voldsomt pres".

Shahla og hendes syge far, Khanoglan

En ældre mand blev alene i Aserbajdjan. Hans hustru var død, og nu ville hans datter i Gl. Rye tage sig af ham i den første svære tid. Han kom til Danmark som turist, men datteren konstaterede, at hendes far ikke kunne klare sig selv - og under opholdet forværredes hans tilstand. Alligevel skulle den syge mand ud, og det startede en voldsom folkelig protest

I Gl. Rye bor Shahla Sahrai fra Aserbajdjan, hendes datter Tahmineh og hendes mand, Amir, der er iransk flygtning. Familien er velintegreret og afholdt i lokalsamfundet.

I juni 2004 hentede Shahla Sahrai sin far, Khanoglan Gulmammadov fra Aserbajdjan til Gl. Rye på et to måneders visum. Han havde i 1985 fået en hjerneblødning, og i de følgende år havde hans hustru været en stor hjælp for ham, så han kunne klare sig i dagligdagen. Nu var hustruen død, og datteren hentede sin far til Gl. Rye på et to måneders turistvisum.

Shahla kunne hurtigt konstatere, at faren stort set ikke kunne klare sig selv, nu hvor hustruen var væk, og hun søgte derfor i august 2004 om opholdstilladelse til ham, så hun kunne tage sig af ham.

Samme sommer blev farens tilstand forværret, og lægerne kunne konstatere, at han havde fået en blodprop i hjernen. Khanoglan blev midlertidig lam i den ene side af hjernen, og han har siden haft problemer med at klare selv de mest elementære funktioner i dagligdagen. Det gælder for eksempel at spise, gå på toilet osv. Desuden havde han svært ved at styre sit medicinforbrug.

I januar 2005 kom der afslag på ansøgningen om opholdstilladelse, og han fik en frist på 15 dage til at forlade landet. Afslaget fik familielægen til at skrive til ministeriet og ud fra et lægeligt synspunkt gøre opmærksom på, at den aldrende aserbajdjaner ikke kunne klare sig selv, og at han skulle være i behandling resten af livet.

Integrationsministeriet svarede i februar 2005, at sagen ville blive genbehandlet, men at det ikke havde opsættende virkning, og at Khanoglan derfor skulle være ude af landet inden 15 dage. Denne afgørelse blev dog ændret til, at faren kunne blive i landet, indtil der forelå et svar. I de kommende måneder søgtes der desuden om asyl og om humanitær opholdstilladelse.

Der kom afslag på ansøgningen om asyl og der kom ligeledes afslag på ansøgningen om humanitær opholdstilladelse. Den 23. december 2005 meddelte ministeriet endvidere, at udvisningen stod ved magt, og at Khanoglan skulle være ude af landet senest den 2. januar.

Der opstod nu en voldsom folkelig protest, der omfattede demonstrationer, indsamling af underskrifter, fakkeltog mv. Familien frygtede, at den ældre mand ikke ville overleve rejsen tilbage. Den 16. januar meddelte Integrationsministeriet, at udvisningen var udsat i fire uger. Nu behandledes sagen som en sag om familiesammenføring, og der skaffes ny lægeerklæring.

I februar fik familien i Gl. Rye omsider den glædelige melding, at den 63-årige Gulmammadov kunne blive boende hos sin datter, svigersøn og barnebarn i Gl. Rye. Udlændingestyrelsen vurderede nu, at manden var for syg og svækket til at blive udvist af Danmark. Styrelsen havde her lagt vægt på den seneste lægeerklæring, og den glædelige meddelelse kom netop som udvisningsfristen udløb.

Når sager trækker ud

Mange flygtninge med humanitær opholdstilladelse føler sig i en klemme, fordi de er bange for, at deres sag undergraves, hvis de er velfungerende og samarbejder med myndighederne, fordi det kan være svært både at opnå og få forlænget en humanitær opholdstilladelse.

En humanitær opholdstilladelse kan gives, hvis der er meddelt afslag efter de gængse regler, hvor hovedkravet er, at ansøgeren skal være omfattet af flygtningekonventionen af 28. juli 1951. Det er "en person, som nærer velbegrundet frygt for at blive forfulgt på grund af sin race, religion, sit tilhørsforhold til en særlig gruppe eller sine politiske anskuelser".

Der foreligger regler og praksis for situationer, hvor der kan gives humanitær opholdstilladelse og hvor afgørelsesmyndigheden er ministeriet. Der er tale om undtagelsesbestemmelser fra de almindelige regler, og afgørelsen beror på et skøn. Der kan indgå forskellige faktorer i dette skøn og hvor helbredsforhold er den vigtigste faktor. Det vil sige alvorlige fysiske og psykiske sygdomme, som skal være lægeligt dokumenteret.

En del flygtninge med humanitært opholdsgrundlag føler sig derfor fanget i en situation, hvor de er bange for at samarbejde for meget med myndighederne - eller at kunne fremstå som "normale" uden f. eks. at forekomme psykotisk. Et samarbejde vil typisk være at deltage i et introduktionsprogram, som det er foreskrevet i integrationsloven med danskundervisning og aktivering. - Hvis de er for imødekommende og samarbejdsvillige, er de bange for, at de underminerer deres egen sag, for så kan de blive betragtet som velfungerende og afskærer sig selv fra eventuelt at få en forlængelse af den midlertidige opholdstilladelse.

Bent Nørtoft, Integrationsteamet ved Silkeborg Kommune, oplever det i sit daglige arbejde:

"Vi har jo de seneste år oplevet, at flygtninge oftere og oftere får afslag på deres sag efter almindelige bestemmelser. Men så kan der jo opstå sygdom eller man kan få en psykose som gør, at lægerne kommer på banen, og der gives midlertidigt ophold af humanitære grunde for eksempel i et år. Når en sådan opholdstilladelse foreligger, kan integrationen træde i kraft. Så er der mulighed for at modtage danskundervisning, arbejde mv.

Hvis den humanitære opholdstilladelse nærmer sig udløb, kan verden pludselig se helt anderledes ud, hvis den lægelige vurdering har ændret sig. Det kan betyde afslag på ny midlertidig opholdstilladelse, og så kan vi ikke gøre mere. Bestræbelserne for at integrere må eventuelt neddroes, selv om afgørelsen måske er anket og sagen dermed ikke er endelig afgjort. Her vil personen have såkaldt processuelt ophold, hvor rettighederne er de samme i forhold til ydelser og introduktionsprogram. Personens eller familiens fokus vil dog ofte være rettet mod opholdstilladelse, så overskud til at følge programmet vil være stærkt nedsat. Derfor oplever nogle, at hvis tingene lykkes for dem, underminerer de deres sag - eller de er bange for, at det sker. - Som integrationsansvarlige skal kommunerne forholde sig neutrale til opholdsafgørelser - men det er unægtelig svært i nogle af disse tilfælde at producere et meningsfuldt forløb, når en eventuel positiv integrationsudvikling har en negativ effekt på opholdsgrundlaget. Opholdstilladelser med humanitær baggrund har som illustration for et par år siden været helt oppe på 25 % på landsplan".

Præsten

"Kan vi overhovedet sætte os ind i, hvordan det føles at være uønsket, og hvordan det er at vide, at man er et problem, som myndighederne kun ønsker at komme af med?"

I administrationen af Udlændingeloven kommer tvivlen sjældent den asylsøgende til gode. Sognepræst Leif Kristensen, Silkeborg, var én af dem, der var rystet, da man ville sende en kvinde, der var konverteret fra Islam til Kristendommen, tilbage til Iran, og han slog fast, at en sådan konvertering foretager man ikke for sjov. Der ligger en overbevisning bag, og præsten efterlyser større humanisme i administration af loven:

"Som præst må jeg spørge: Hvordan har vi fået et samfund, der i den grad ser stort på de mest grundlæggende humanistiske principper og medmenneskelighed? Hvordan er det kommet så vidt med vort land? Vi er i en situation, hvor unge mennesker spilder år af deres liv, fordi de ikke må gå i gang med en uddannelse eller udfylde deres plads på et arbejdsmarked, der har brug for dem. Vi er i en situation, hvor vi lader mennesker vente op til 10 år i magtesløshed, hvorefter vi måske giver dem et enkelt års opholdstilladelse, der kun udsætter afgørelsen. Det er uværdigt.

Jeg er også fængselspræst, og jeg ved fra mit arbejde i fængslerne, hvor forfærdeligt det er at være varetægtsfængslet på ubestemt tid. Når først dommen er faldet, kan man forholde sig til det og begynde at tælle ned. Men uvisheden er den værste.

Når det gælder flygtninge er det ikke forbrydere, men forfulgte mennesker, der søger tilflugt hos os. Alligevel får de samme "dom": Uvished i årevis. Det er forfærdeligt opslidende, fordi de i denne periode ikke kan andet end vente, hvis de ikke har midlertidig opholdstilladelse. Jeg har set mange køre ned i den periode, og jeg er fuld af beundring for de mennesker, der trods alt klarer den. Mange frygter det, de selv betegner som en dødsdom. Selv om vi siger noget andet, er det nu en gang manges opfattelse, at de er i reel livsfare, hvis de afvises og sendes ud af landet og tilbage til det land, de flygtede fra. Og vi har faktisk sendt folk tilbage, der siden er forsvundet.

Men til frygten kommer den frygtelige situation ikke at være ønsket. Fornemmelsen af, at magthaverne kun har ét stort ønske: at slippe af med dem. Kan vi forestille os, hvordan det er at være uønsket af det land, man har søgt til af nød? Hvad sker der med deres stolthed?

Vi har alle et behov for at have kontrol over vores tilværelse. At kunne planlægge, forberede de kommende år, uddanne os, lægge planer. Disse muligheder frarøver vi en del af disse mennesker. Er der noget at sige til, at håbløsheden råder, at mange får psykiske problemer og at selvmordsraten er høj? Vi har lokalt et eksempel på en armensk familie, hvor faren har kræft, moren er blevet psykisk syg, datteren fik en depression. De har en halv snes år i uvished bag sig. Nu har man af såkaldt humanitære grunde givet dem et års opholdstilladelse. Men hvad kan de bygge på det? Jeg kalder det skandaløst".

Lægen

Mange flygtninge får svære psykiske problemer på grund af uvished og fornemmelsen af at være uønsket. Dertil kommer, at en del posttraumatisk stress syndrom - og det er der god grund til at tage alvorligt, siger Bylægeforeningens formand i Silkeborg

Det har sin pris, hvis man mistænkeliggør menneskers motiver og hvis man på et meget løst grundlag sætter spørgsmålstegn ved, om flygtninge nu også vitterlig er syge eller om de nu også lever sammen i et ægteskab eller om det hele er fup. Prisen betaler systemet sjældent - det er de enkelte mennesker, der betaler den. Og den kan være høj.

Jens Christian Pedersen er formand for bylægerne i Silkeborg. Han kender en hel del tilfælde fra sin praksis, hvor flygtninge kommer ud i psykiske problemer og skal have hjælp.

- De flygtninge, der kommer til vort land, er naturligvis lige så forskellige som vi danskere er det. Og vi kender fra os selv, hvor vidt forskelligt, vi reagerer på psykiske påvirkninger. Nogle virker som om de nærmest er "galvaniseret på sjælen", andre bukker hurtigere under. På samme måde er der stor forskel på flygtningenes reaktioner, og det oplever vi mange eksempler på. Men fælles for dem alle er, at uvisheden er en voldsom psykisk påvirkning. Vi har haft lokale sager, hvor reaktionen har været voldsom, så det har været nødvendigt at sætte ind med antidepressiv behandling.

Mareridt hver nat

- Der er desværre en tendens til, at man ikke rigtig vil tage posttraumatisk stress syndrom alvorligt. Der er desværre en vis mistænkeliggørelse, når det handler om denne lidelse. Men det er en voldsom belastning, som jeg også er stødt på i andre tilfælde end hos flygtninge. Jeg havde på et tidspunkt en ældre patient, der selv da han var oppe i firserne oplevede posttraumatisk stress som følge af hans indsats som frihedskæmper. Der var gået 40-50 år, han levede i trygge omgivelser, men han sagde alligevel til mig, at hver aften, når han lagde sig til at sove, kunne han være stensikker på at vågne op i løbet af natten med mareridt som følge af nogle begivenheder fra den gang. Hvor voldsomt må det så ikke virke for de mennesker, der har det tættere på og som ikke lever i tryghed for fremtiden. Mange er jo direkte bange for, hvad der sker med dem og deres familie, hvis de sendes tilbage. Jeg har netop nu også en patient, og som har været udsat for tortur i Saddam Husseins fængsler i en sådan grad, at han er meget hårdt medtaget rent psykisk. Denne sag er ikke afgjort.

Jens Christian Pedersen peger også på det faktum, at mange føler skyld fordi deres familie ikke trives. De vil som alle andre gerne have deres børns fremtid ind i faste rammer, men det er umuligt, så længe der er stor uvished. Det er let at tage på sig og give sig selv skylden for, at familien har det svært.

Angsten

En gruppe nydanskere i Silkeborgområdet har dannet Etnisk Ungeforum og vil hjælpe andre unge, hvis sag ikke er afgjort. Men de turde ikke stå frem med navns nævnelse på en henvendelse til integrationsministeren

Den 2. maj 2006 dannede en gruppe på 12 nydanskere Etnisk Ungeforum. Det foregik på Medborgerhuset i Silkeborg. Formålet blev formuleret som følger:

- * At skabe gode muligheder for integration.
- * At være talerør for unge nydanskere.
- * At lave et etnisk netværk, hvor unge hjælper unge.

Der er således tale om et demokratisk forum, der skal bidrage til god integration. I sig selv et initiativ, som alle burde hilse velkomment, og som de unge burde være stolte af. Det var derfor bemærkelsesværdigt, hvor stor angsten var, da der skulle skrives under på en henvendelse til integrationsministeren. Henvendelsen handlede om den aktuelle sag med Chongo Mbewe og Esau Mbewe, der stod for at skulle udvises, fordi deres mor ikke kunne få sin opholdstilladelse forlænget. Medlemmerne af det nye forum mente, at de to unge tjente som rollemodeller for god integration. De gjorde opmærksom på, at skal man opbygge en ny tilværelse i et nyt land, kræver det trygge rammer, og at den aktuelle sag skabte usikkerhed og angst blandt mange.

Problemet var, at ingen turde skrive under på henvendelsen til ministeriet. - de var bange for selv at miste deres opholdstilladelse. Når de oplever, hvor lidt, der skal til, tør de ikke "udstille sig selv". Fornemmelsen af i bund og grund at være uønsket, skaber angst og usikkerhed. Først efter en del betænkningstid indvilgede tre af de 12 unge i at skrive under, og de to gjorde det kun med fornavn.

Angsten er der - en angst, der er opstået, fordi de unge i praksis oplever en meget stram administration af Udlændingeloven.

De vigtige rollemodeller

25.000 flere indvandrere og deres efterkommere skal i arbejde de næste fire år - men hvorfor så ikke passe på de gode eksempler?

Der har været flere sager, hvor mangel på fleksibilitet har betydet stor usikkerhed i årevis og beslutninger, der er blevet truffet overilet og på løst grundlag.

Sagen i Silkeborg med den dansk gifte Rebecca Jessen og hendes to sønner, Chongo og Esau, har dog haft karakter af det nærmest groteske.

Det hele er startet på en anonym opringning. Det skulle i sig selv få en alarmklokke til at ringe. Men i dette tilfælde blev en enkelt afhøring uden tolk og med en række misforståelser afgørende for ikke bare den dansk gifte kvinde, men også hendes to sønner, der begge opfylder alle de krav regeringen stiller til nydanskere om selv at gøre en indsats for at uddanne sig og skaffe sig arbejde.

Tre menneskers skæbne blev på et løst grundlag kastet ud på usikker grund med flere års sagsbehandling, afgørelser, klager og afgørelser osv. Imens blev de to unge mænds muligheder sat i bero.

Det groteske ligger i, at politiet ikke på noget tidspunkt har taget et uanmeldt besøg for at undersøge, om der var tale om et proforma ægteskab eller ej. Adskillige danske venner, der jævnligt kommer i hjemmet, har sagt, at der er tale om et ganske ordinært ægtepar mellem en dansk mand og en zambiansk kvinde, der holder af hinden og som har boet sammen i årevis.

Hvordan skal målet med 25.000 flere indvandrere og deres efterkommere i job inden år 2010 blive nået, hvis man ikke i højere grad passer på de gode eksempler på dem, der vil og kan - og som der er brug for på det danske arbejdsmarked?

Behov for arbejdskraft

Udlændingeloven er blevet strammet flere gange, de seneste år. Dertil kommer, at den administreres meget stramt, og hele debatten har fået højtuddannede nydanskere til at forlade landet - samtidig lyder advarslen fra industrien: mangel på arbejdskraft vil koste det danske samfund store summer

Manglen på arbejdskraft kommer til at koste det danske samfund 24 mia. kr. næste år. Det er det beløb, danske virksomheder står til at miste i omsætning i 2007, hvis der ikke gennemføres reformer, som kan øge arbejdsudbudet eller sænke ledigheden yderligere. Allerede i år vurderes omsætningstabene at løbe op i 16 mia. kr. Det fremgår af en nye økonomiske prognose fra Dansk Industri.

Prognosen viser, at tæt på den økonomiske kapacitetsgrænse, og det er stort set ikke muligt at nedbringe ledigheden yderligere uden at der gennemføres reformer på arbejdsmarkedet. Hvis vi fortsat vil have vækst i Danmark, kræver det enten, at vi får nogle reformer på arbejdsmarkedet, at vi får flere til at deltage på arbejdsmarkedet, at vi får tiltrukket mere udenlandsk arbejdskraft eller at danskerne hver især arbejder lidt længere. De danske virksomheder oplever i stigende grad, at de må sige nej til ordrer, oplyser Dansk Industri.

Alene i 2005 betød det, at ordrer for 16 mia. kr. gik til udenlandske konkurrenter. Der er stor efterspørgsel på danske produkter, men efterspørgslen kan ikke i alle tilfælde efterkommes. DI's prognose forudser at den økonomiske vækst falder fra 2,1 pct. i 2006 til 1,6 pct. i 2007.

De vigtige rollemodeller

Regeringen har en ambitiøs plan. Målet er at få 25.000 flere indvandrere og deres efterkommere i job inden år 2010, og det er der brug for. Behovet for kvalificeret arbejdskraft er stort, og man kan spørge, om der er råd til at standse unge menneskers uddannelse, som tilfældet er med Chongo og Esau, når de samtidig i så høj grad kan tjene som gode rollemodeller.

De to sønner er kommet med i kølvandet på morens sag om proforma ægteskab eller ej. Tre menneskers skæbne blev på et løst grundlag kastet ud på usikker grund med flere års sagsbehandling, afgørelser, klager, nye afgørelser osv., og imens blev de to unge mænds muligheder for at uddanne sig sat i bero.

Det groteske ligger i, at politiet ikke på noget tidspunkt har foretaget et uanmeldt besøg for at undersøge, om der var tale om et proforma ægteskab eller ej. Adskillige danske venner, der jævnligt kommer i hjemmet, har sagt, at der er tale om et ganske ordinært ægtepar mellem en dansk mand og en zambiansk kvinde, der holder af hinden og som har boet sammen i årevis.

Men det groteske ligger også i, at der faktisk er brug for de to sønner og deres arbejdskraft - og ikke mindst for de eksempler på vellykket integration, som de repræsenterer.

Det store tidsspilde

Flygtninge udviser en ekstrem stor interesse for at lære dansk, men mange har i årevis ikke ret til at modtage danskundervisning, fordi de ikke kan få midlertidig opholdstilladelse. Det betyder voldsom spild af tid

Nydanskeres interesse i at modtage danskundervisning er ekstrem stor. De ved godt, at hvis de skal have en chance i det danske samfund, skal de være særdeles motiverede for at lade sig integrere, og her er det afgørende, at de kan dansk.

Den vurdering kommer fra Ingelise Vinther Andersen, der er forstander på Sprogskolen i Silkeborg. Hun har erfaringen fra sit daglige arbejde, og hun mener, at der er en afgørende forskel på dem, der kom til Danmark som indvandrere for en del år siden, og så dem, der kommer som flygtninge i dag. Mange gæstearbejdere, der tilbage i halvfjerds- og firserne kom til landet, kan forsat ingen eller kun lidt dansk. De blev hentet hertil for at arbejde, og der var ikke tid eller tilbud om dansktilbud, mens det i dag er et krav.

Så hurtigt som muligt

De mennesker, der nu kommer til landet som flygtninge og søger asyl, vil så hurtigt som muligt i gang med at lære dansk, og det er en myte, at en stor del af dem slet ikke viser interesse for at lære det danske sprog. Problemet er, at mange af dem ikke har ret til at få undervisning. I nogle tilfælde trækker sagsbehandlingen ud i adskillige år uden midlertidig opholdstilladelse, og i denne usikre periode er der kun ét at gøre: at vente. Tiden kan ikke bruges til danskundervisning, med mindre, man selv betaler for det.

På Sprogskolen er der netop nu et eksempel på et ægtepar, der i otte år ikke har vidst, hvilken vej det gik med deres sag. Nu har det fået en midlertidig opholdstilladelse og kan få noget danskundervisning. Hvis deres sag ender med permanent opholdstilladelse, kunne parret i de otte år være kommet særdeles langt med det danske sprog og dermed mulighederne for en vellykket integrationen.

Ingelise Vinther Andersen: "Det afgørende er, om de flygtninge og indvandrere, der gerne vil lære dansk hos os, har et CPR-nummer. Så enkelt kan det siges. Det foregår på den måde, at Integrationsteamet ved Silkeborg Kommune giver en henvisning til os. Det er der, muligheden for at modtage danskundervisning eller ej afgøres.

Hvis ikke der foreligger en henvisning, har vi ikke mulighed for at få betaling, for så har den pågældende ikke ret til at modtage danskundervisning. Vi får imidlertid en del kursister, hvis sag ikke er endelig afgjort, men som har fået et års tidsbegrænset opholdstilladelse. De kan i dette år få danskundervisning, selv om de ikke ved, hvad det endelige udfald af deres sagsbehandling bliver. Derfor oplever vi da også, at de pågældende bliver mere og mere bekymrede og nervøse efterhånden som tidspunktet for den tidsbegrænsede opholdstilladelses udløb nærmer sig".

I enkelte tilfælde har en støttegruppe betalt for undervisningen. Her har men forventet, at sagen ender med opholdstilladelse, og ved at støtte, kan der i mellemtiden læres dansk, så tiden udnyttes. Men i langt de fleste tilfælde, hvor der ikke er midlertidig opholdstilladelse, er der tale om et trist og unødvendigt tidsspilde.

Ingelise Vinther Andersen er forstander på Sprogskolen i Silkeborg. De har 230 kursister, der får danskundervisning i dag- eller aftentimerne. Skolen arbejder med integration, job og sprog og tilbyder en vifte af muligheder:

- * Danskundervisning med mulighed for afsluttende eksamen*
- * Arbejdsplads-dansk, der også kan gennemføres ude på virksomhederne*
- * Specialhold for traumatiserede flygtninge*
- * Brobygningskurser for dem, der gerne vil starte på social- og sundhedsuddannelse*
- * Godt-I-Gang kurserne, der med praktikophold skal sikre nydanskere et varigt job på det danske arbejdsmarked.*

Brevet fra Etnisk Ungforum til ministeren

Kære Rikke Hvilshøj

Vi er en gruppe unge fra Silkeborg, der gerne vil gøre dig opmærksom på en udvisningssag der på os virker helt urimelig. Det drejer sig om Chongo Keith Mbewe og hans bror Esau Chikwanda Mbewe, som ifølge Udlændingestyrelsen har mistet deres opholdsgrundlag. Chongo har allerede fået at vide at han skal være ude af Danmark senest den 2. juni.

Vi vil gerne bede dig om at gå ind i sagen og få stoppet udvisningen af Chongo samt få hele sagen, der udspringer af en sag om moderens ægteskab med en dansk statsborger, ordentligt belyst. Dette gælder især politiets behandling af sagen.

Udvisning af et ungt menneske, er en meget alvorlig sag, som vi mener kun må ske på et 100% sikkert grundlag, og når det som for Chongo og Esaus vedkommende sker på grund af formodede handlinger fra 3. part (deres mor) må myndighederne gøre sig ekstra anstrengelser for at sikre, at et så voldsomt indgreb sker på et ordentligt og velbelyst grundlag.

Som vi kender sagen, og som den er beskrevet i Midtjyllands Avis (15.05.06), er dette ikke tilfældet.

Sådan en udvisning river mange år ud af et ungt menneskes liv i en periode, hvor man skal uddanne sig og etablere sig i samfundet. Som ung mister man tid, når man kommer til Danmark. Først skal man bl.a. lære et nyt sprog, inden man kan komme videre med sit uddannelsesliv, og hvis man så bliver udvist, skal man til at begynde forfra i det gamle hjemland.

For 3 uger siden dannede vi et "Etnisk Ungforum" i Silkeborg med det formål at være med til at fremme unges integration og deltagelse i den lokale politiske debat i vores kommune. Vi fungerer foreløbig som en arbejdsgruppe i Interkulturel Forening - Silkeborg, som også har stillet en sekretær til vores rådighed.

Vi har mange ideer og projekter, som vi gerne vil i gang med prøve at realisere. Men for at yde sit bedste, mener vi, at en vis følelse af tryghed er nødvendig. For mange af os unge, der er kommet til

Danmark i en forholdsvis sen alder, er det et vilkår at skulle leve med, at vores opholdstilladelser skal fornyes hvert eller hvert andet år. Den tvivl og usikkerhed omkring vores fremtid, som dette skaber, finder vi ikke menneskeværdig.

Som et minimum mener vi, at det er absolut nødvendigt, at eventuelle udvisninger kun sker på grundlag, hvor al tvivl kommer den unge til gode - især hvor det som i dette tilfælde er 3. parts handlinger, der ligger til grund for en evt. udvisning.

Venlig hilsen fra

Etnisk Ungeforum i Silkeborg